

Kvalitetsmærke om ligebehandling og ligestilling i børnehaver og skoler

1. Rekommandation

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd,

at udarbejde en kortlægning af kønsperspektivet i børnehaver og skoler, der identificerer tilgange i Norden, som kan bruges til at styrke ligebehandlingen i børnehaver og skoler

at indføre et nordisk kvalitetsmærke (certifikat), eller en anden nordisk ordning, der tildeles børnehaver og skoler, som målrettet arbejder med ligebehandling og ligestilling

at det nordiske samarbejdsprogram for ligestilling i perioden 2015-2018 indeholder dette initiativ og at ordningen indarbejdes i uddannelserne til pædagog og lærer

at anvende nordiske platforme, herunder hjemmesider, til at vise eksempler på god praksis for, hvordan børnehaver og skoler arbejder med temaet ligebehandling og ligestilling

2. Meddelelse fra de nordiske landes regeringer

Ligestilling og ligebehandling i børnehaver og skoler i Norden er et vigtigt indsatsområde for Nordisk Ministerråd, da ligestilling og ligebehandling står som centrale værdier i den nordiske uddannelsestradition.

Selvom Norden i et internationalt perspektiv ligger langt fremme, når det handler om ligestilling og ligebehandling i børnehaver og skoler, findes der fortsat store udfordringer at løse med hensyn til det kønsopdelte uddannelsessystem i de nordiske lande. Det gælder både i forhold til unges uddannelsesvalg og i forhold til at adressere kønsperspektivet i børn og unges leg og læring. Det er derfor vigtigt, at det nordiske samarbejde fortsat har fokus på at fremme ligestilling og ligebehandling i skoler og børnehaver.

ver, så drenge og piger får samme grundlæggende kompetencer og muligheder for uddannelse.

For at sikre en stærk forankring i sektorerne og kobling til eksisterende tiltag inden for de forskellige ministerområder, lægges der stor vægt på sektorintegrering af ligestillingsperspektivet i tilknytning til sektorernes strategier. MR-U er således ansvarlig for at fremme ligestilling inden for uddannelsesområdet, herunder skoler og børnehaver.

Kortlægning af kønsperspektivet i børnehaver og skoler

Nordisk Råd foreslår i rekommandationen, at Nordisk Ministerråd udarbejder en kortlægning af kønsperspektivet i børnehaver og skoler, der identificerer tilgange i Norden, som kan bruges til at styrke ligebehandlingen i børnehaver og skoler.

Nordisk Ministerråd stiller sig positiv overfor forslaget om at identificere gode eksempler og derigennem udbrede god praksis inden for arbejdet med ligestilling i børnehaver og skoler i Norden. Nordisk Ministerråd har i efteråret 2013 i regi af EK-JÄM gennemført en kortlægning af arbejdet med ligestilling i børnehaver og skoler i Norden. Kortlægningen er sammenfattet i rapporten ['Hållbart jämställdhetsarbete i förskolan och skolan i Norden'](#), der formidler viden om hvordan lærere, pædagoger og skolepersonale arbejder med ligestilling i en række børnehaver og skoler i Norden. Rapporten indeholder flere lærende eksempler som inspiration til ligestillingsarbejdet i børnehaver og skoler.

Ministerrådet for uddannelse og forskning har i 2010 udgivet rapporten ['Ligestilling i skolen'](#), som samler op på to nordiske konferencer om arbejdet med ligestilling på børnehaver og skoler i Norden. Rapporten indeholder både erfaringer og en række gode praksiseksempler fra henholdsvis børnehaver og skoler i Norden.

På det grundlag mener Nordisk Ministerråd, at der på nuværende tidspunkt ikke er behov for yderligere kortlægninger af god praksis i børnehaver og på skoler i Norden. Der er imidlertid behov for viden om vellykket policy-arbejde rettet mod at øge ligestillingen i uddannelse og forskning i Norden. Nordisk Ministerråd igangsætter i 2014 en undersøgelse, der skal identificere effektive policy-indsatser, som kan danne grundlag for Nordisk Ministerråds fremadrettede indsatser på at fremme ligestilling i børnehaver og skoler.

Nordisk kvalitetsmærke (certifikat) om ligebehandling og ligestilling

Nordisk Ministerråd finder at forslaget om at indføre et nordisk kvalitetsmærke/certifikat er både ressourcekrævende og administrativt tung og kommer oven i nationale tilsyn og kommunalt kvalitetsarbejde, hvor ligestilling allerede indgår som et vigtigt element i de nordiske lande. Det er endvidere Nordisk Ministerråds opfattelse, at der allerede eksisterer gode certificerings- og kvalitetsordninger på nationalt og kommunalt niveau, som kan inspirere andre kommuner i Norden til at styrke skolernes og børnehavernes arbejde med ligestilling. For at motivere udviklingen i børnehaver og på skoler i Norden ser Nordisk Ministerråd i stedet en vigtig opgave i at synliggøre og sprede god praksis til skoler, børnehaver samt uddannelser til lærer og pædagog i Norden.

Nordisk Ministerråd for Uddannelse og Forskning vil i relation til dette arbejde se på konkrete muligheder for at sprede gode praksiseksempler i forhold til arbejdet med ligebehandling og ligestilling på skoler, i børnehaver og uddannelserne til lærer og pædagog i Norden. I 2015 iværksættes et flagskibsprojekt under det danske formandskab for Nordisk Ministerråd, som netop har til formål at formidle og dele viden og god praksis inden for en række fælles udfordringer og indsatsområder på skoleområdet i Norden.

Nordisk Råd

**Rek. 9/2014/medborger
D 2014**

Tidligere nummer:
A 1608/medborger

Behandles i:
Medborger- og
Forbrugerudvalget

J.nr. 13-00293-16

Videndeling mellem skoler og børnehaver i Norden og anvendelsen af resultater og erfaringer på tværs i Norden må efter Nordisk Ministerråds optik være frivillig og basere sig på skolernes, børnehavernes og uddannelsernes eget engagement og motivation for at deltage. I tråd hermed finder Nordisk Ministerråd det ikke hensigtsmæssigt, at der stilles centrale krav til pædagog- og læreruddannelserne om at integrere denne indsats.

Nordisk Råd

**Rek. 9/2014/medborger
D 2014**

Tidligere nummer:
A 1608/medborger

Behandles i:
Medborger- og
Forbrugerudvalget

J.nr. 13-00293-16

Det nordiske samarbejdsprogram for ligestilling

Nordisk Råd rekommanderer, at det nordiske samarbejdsprogram for ligestilling i perioden 2015-2018 indeholder initiativet om et nordisk kvalitetsmærke og at ordningen indarbejdes i uddannelserne til pædagog og lærer.

I forslaget til et nyt samarbejdsprogram for det nordiske ligestillingsarbejde 2015-2018 indgår to temaer: (1) Velfærd og innovation og (2) Det offentlige rum. Inden for rammerne af temaet om velfærd og innovation er MR-JÅMs målsætning at kvinder og mænd, piger og drenge bør have lige mulighed til uddannelse, læring og forskning samt udfoldelse af personlige ambitioner, interesser og talenter. Nordisk Ministerråd prioriterer således ligestilling højt når det kommer til uddannelse og ser skolen som grobund for ligestilling i Norden.

Som led i fastlæggelsen af MR-Us fortsatte arbejde med ligestilling, igangsættes i efteråret 2014 et projekt, der kortlægger relevant forskning og policy-arbejde rettet mod at øge ligestillingen i uddannelse og forskning i Norden. Projektet skal identificere nordisk synergi for arbejdet med ligestilling og ligebehandling i uddannelsessystemerne i Norden og skal munde ud i konkrete indsatsområder for ligestilling i uddannelse og forskning, herunder børnehaver og skoleområdet.

Nordiske platforme for udbredelse af god praksis

Nordisk Ministerråd støtter anbefalingen om at benytte nordiske platforme (konferencer og websider) til at udbrede erfaringer, viden og god praksis. Nordisk Ministerråds rapporter er i forvejen tilgængelige gratis på www.norden.org, og det er hensigten at flere materialer til skoler i fremtiden også skal være tilgængelige på nationale materialeplatforme.

Det er Ministerrådets opfattelse, at intentionen i Nordisk Råds rekommandation er opfyldt, og Ministerrådet anser således, at rekommandationen kan afskrives.

3. Udvalgets betænkning

Medborgar- och konsumentutskottet noterar meddelandet från Nordiska ministerrådet, där man inleder med att konstatera att, trots jämställdhetsframgångar generellt inom Norden, så kvarstår en könsuppdelat utbildningsval och behov för att adressera könsperspektivet i barn och ungas lek och lärande, vilket gör det viktigt för fortsatt nordiskt fokus på att främja jämställdhet och likabehandling inom skolan och förskolan så flickor och pojkar får samma grundläggande kompetenser och möjligheter till utbildning. Detta är utskottet helt eniga i.

I förhållande till första att-satsen kring kartläggning av könsperspektivet hänvisas till två rapporter från 2010 och 2013, varför Nordiska ministerrådet inte ser något behov av ytterligare kartläggning av god praxis. Medborgar- och konsumentutskottet har förståelse för detta och finner det intressant att höra om den undersökning som ska identifiera effektiva policy-insatser till grundlag för framtida insatser för att främja jämställdhet i förskola och skola.

Vad gäller kvalitetsmärkning för likabehandling och jämställdhet anser Nordiska ministerrådet det för resurskrävande och administrativt tungt på nordisk nivå och hänvisar till de olika ordningar som finns på kommunal och nationell nivå istället. Vidare förordar man att synliggöra och sprida goda exempel till skolor, förskolor och lärarutbildningar i Norden. Det är därför glädjande att höra om det danska ordförandeskapets flaggskeppsprojekt med målsättningen att förmedla och dela kunskap och goda exempel på en rad gemensamma utmaningar och insatsområden i skolan i Norden. Medborgar- och konsumentutskottet tar gärna emot mer information om detta projekt framöver.

Medan utskottet finner det beklagligt att det nordiska samarbetsprogrammet för jämställdhet inte innehåller kvalitetsmärkning av jämställdhet i förskola och skola specifikt, är det glädjande att notera att temat välfärd och innovation innefattar strävan efter att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha lika möjligheter till utbildning, lärande och forskning såväl som utveckling av personliga ambitioner, intressen och talanger. Vidare är det spännande att höra om de kommande insatserna vad gäller jämställdhet och utbildning under hösten inom Ministerrådet för utbildning och forskning. Medborgar- och konsumentutskottet tar gärna emot ytterligare information om de konkreta insatsområdena för jämställdhet i utbildning och forskning, inklusive förskola och skola.

Avslutningsvis anger Nordiska ministerrådet att de avser att förmedla fler material, information och goda exempel till skolor, också på nationella materialplattformar såväl som nordiska.

4. Konklusion

Mot bakgrund av ovanstående föreslår medborgar- och konsumentutskottet

att Nordiska rådet lägger meddelandet till handlingarna och anser att Rek. 9/2014/medborger för rådets del är slutbehandlad.

Köpenhamn den 9 oktober 2014

Annicka Engblom (M)

Björt Samuelson (Tj.)

Elín Hirst (Sj.)

Henrik Dam Kristensen (S)

Jan Lindholm (MP)

Kristian Norheim (FrP)

Knut Storberget (A)

Satu Hapaanen (gröna)

Nordisk Råd

**Rek. 9/2014/medborger
D 2014**

Tidligere nummer:

A 1608/medborger

Behandles i:

Medborger- og

Forbrugerudvalget

J.nr. 13-00293-16